

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-661

1.11.2017

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Tyveri av bil — uriktige opplysninger om kilometerstand — fal. § 8-1. 4. ledd.

Ved tegning av bilforsikring i juni 2015 oppga sikrede at kilometerstanden var på 115.000 km, hvilket ble endret til 121.000 av sikrede i telefonsamtale 3.8.15. Sikredes bil ble stjålet 9.7.16 i Bosnia. I skademeldingen oppga sikrede bilens kilometerstand til 121 000. Avlesning av bilnøkklene viste at kilometerstanden 9.7.16 var på 146 455 km. Avlesningen av bilnøkklene viste også kilometerstand pr 31.5.15 på 12.538 og 28.7.15 på 126.533. Selskapet anførte svik ved tegning og skadeoppgjøret, subsidiært at uriktige opplysninger ved tegning har medført endring av risiko. Sikrede bestred at det var gitt bevisst uriktige opplysninger. Nemnda kom til at sikrede hadde utvist svik ved skadeoppgjøret og at selskapet kunne si opp alle sikredes forsikringer.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for tyveri av bil og spørsmålet om selskapet kan avslå ansvar for svik ved tegning, endring i risiko og bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, herunder anvendelsen av smittebestemmelsen, jf. fal. §§ 4-1, 4-2, 4-7 og § 8-1.

Etter bytte av selskap tegnet sikrede igjen forsikring hos selskapet for bilen sin i juni 2015 med avtalt kjørelengde på 8.000 km, mens kilometerstanden ble opplyst til 115.000 km. Sikrede ringte selskapet den 3.8.15 og korrigerste kilometerstanden til 121.000 km. Nøkkellavlesning pr. 31.5.15 viste en kilometerstand på 121.358, og kilometerstanden pr. 28.7.15 var på 126.533 km.

Bilen ble stjålet 9.7.16 mens sikrede var på ferie i Bosnia. Sikrede meldte krav om erstatning for gjenstander i bilen til reiseforsikringsselskapet, mens tyveriet av bilen ble meldt til motorvognforsikringselskapet.

Kilometerstanden ble i skademeldingen opplyst til å være på 128.000 km. På spørsmål om det forelå innkalling til periodisk EU-kontroll, svarte sikrede nei.

Sikrede overleverte bilens tre nøkler til selskapet. Ved avlesning av bilnøkklene fremkom forskjellige kjørelengder ut fra siste gang nøklene var i bruk. For den ene nøkkelen viste avlesningen en kilometerstand på 121.538 km pr 31.5.15. For nøkkelen som hadde vært i bruk frem til tapstidspunktet, var kilometerstanden pr 9.7.16 på 146.455 km.

Partenes anførsler

Sikrede krever dekning for tyveriet av bilen og avviser at han har utvist svik ved tegning, gitt gale opplysninger under skadeoppgjøret eller at det foreligger risikoendring. Sikrede avviser også at selskapet kan avslå ansvaret under reiseforsikringen.

Selskapet avviser ansvar og anfører prinsipalt at sikrede svikaktig har gitt gale opplysninger ved tegning og at det er gitt bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, subsidiært at det

foreligger en risikoendring. Selskapet anfører også det ikke er noe ansvar under reiseforsikringsavtalen i Europeiske.

Svik ved tegning

Sikrede avviser at det svikaktig er gitt gale opplysninger under tegning, jf. fal § 4-2, jf. § 4-1. Det gir liten mening å opplyse om for lav kilometerstand ved tegning, ettersom avtalt kjørelengde raskt ville bli overskredet. Dette ville kun gå utover ham selv. Han oppga kilometerstand på 115.000 ved tegning i juni 2015 etter hukommelsen, og selskapet burde hatt bedre rutiner for å sikre en nøyaktig registrering. Selskapet burde ha reagert på et så rundt tall. Uriktig kilometerstand ved tegning har heller ikke ledet til en uberettiget forsikringsdekning og heller ikke uberettiget utbetaling under forsikringen fordi han ikke hadde overskredet kjørelengden på 8.000 km.

Sikrede viser til at bilen var i Bosnia mens han var i Norge da han ringte for å korrigere kilometerstanden 3.8.15. Han måtte derfor angi kilometerstanden etter hukommelsen og antok at bilen hadde gått ca. 6.000 km da kilometerstanden var på 115.000 km ved tegning.

Selskapet anfører at sikrede svikaktig har gitt uriktige opplysninger i forbindelse med tegning og fornyelse av forsikringen for å oppnå lavest mulig forsikringspremie, jf. fal. § 4-2, jf. § 4-1. Sikrede oppga ved nytegnning i juni 2015 kilometerstanden til 115.000 km, med ønsket kjørelengde 8.000 km. Sikrede ringte selskapet den 3.8.15 og korrigerte kilometerstanden til 121.000 km. Nøkkellavlesning pr 31.5.15 viste en kilometerstand på 121.358 km, og sikrede hadde i mellomtiden vært i Sarajevo, en kjøretur/retur på ca. 5.000 km. På fakturaen fra verkstedet i Sarajevo som sikrede hadde fremlagt for selskapet, var kilometerstanden pr 28.7.15 på 126.533 km. Oppgitt kilometerstand var således feil både ved tegning i juni 2015 og endring av kilometerstand i august 2015.

Selskapet anfører at risikoen for tyveri har økt ved overskridelse av kjørelengden, blant annet ved sikredes turer til Bosnia.

Risikoendring – fal. § 4-7

Sikrede avviser at det foreligger risikoendring. Ut fra tidligere oppgitt kilometerstand, har sikrede ved skadeoppgjøret oppgitt riktig kjørelengde. Sikrede viser til at samlet overskridelse fra tegning frem til 9.7.16 ut fra reelle tall var på kun 8.455 km. Sikrede viser også til at bilen pr 1.6.16 ifølge bilde fra dashbordet hadde kjørt 140.352 km. Bildet ble funnet senere i Dropbox. Sikrede anfører at bildet dokumenterer at kjørelengden i sin helhet ble overskredet i forsikringsåret 1.7.15 til 1.7.16. Avtalt kjørelengde på 8.000 km for perioden 1.7.16 til 1.7.17 ble således ikke overskredet.

Sikrede anfører videre at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom tyveri og overskredet kjørelengde, jf. blant annet FSN-3175 og FSN-145.

Selskapet anfører at det foreligger risikoendring etter fal. § 4-7, og at en overskridelse av kjørelengden på tre ganger mer enn det var betalt premie for, vil medføre en reduksjon av erstatningen på 49 %.

Uriktige opplysninger i forbindelse med skadeoppgjør

Sikrede avviser at han bevisst har gitt uriktige opplysninger i forbindelse med skadeoppgjøret. Opplysning i skademeldingen om kilometerstand på 128.00 km ble gitt etter hukommelsen og tidligere opplysninger om kjørelengde, da bilen var stjålet. Sikrede anfører også at avlest kilometerstand fra 9.7.16 må være uriktig. Sikrede har således ikke bevisst gitt uriktige opplysninger om kjørelengden. Sikrede er uenig i at det måtte antas at han var kjent med at

kilometerstanden var over 128.000 km. Avviket utgjør kun 18.455 km. I uttalelsen FinKN-2010-117 som sekretariatet viser til, var avviket 66.000 km.

Sikrede har ikke gitt gale opplysninger om EU-godkjenning. Bilen var inne til EU-godkjenning, men ved en glipp fra verkstedet ble bilen ikke godkjent. Bilen var imidlertid i en slik stand at den ville bli godkjent. Sikrede anfører i alle tilfelle at bilen var godt vedlikeholdt, blant annet under henvisning til fremlagt verkstedregning fra merkeverksted i Bosnia.

Selskapet anfører at sikrede bevisst har gitt uriktige opplysninger i forbindelse med skadeoppgjøret ved å angi kilometerstanden på tyveritidspunktet til 128.000 km. Nøkkellavlesning foretatt 5.8.16 viste en kilometerstand da bilen sist ble parkert 9.7.16 på 146.455 km. Selskapet anfører at kilometerstanden har vært et tema så mange ganger at det er svært liten sannsynlighet for at sikrede ikke var klar over at han ga uriktige opplysninger. Selskapet viser også til sikredes eget bilde av dashbordet tatt en måned før tyveriet, der kilometerstanden var 140.352 km. Sikrede har således bevisst gitt uriktige opplysninger. Verdireduksjonen med riktig kilometerstand ville være ca. kr 30-40.000. Selskapet viser også til at bilen ikke var EU-godkjent, og at fristen for å sørge for godkjenning utløp 31.1.15. Sikrede ble varslet om dette i brev av 3.2.15 til folkeregistrert adresse. Manglende EU-godkjenning vil normalt redusere verdien.

Smittebestemmelsen

Sikrede bestrider at eventuelt gale opplysninger under skadeoppgjøret for bilforsikringen skal gis betydning for reiseforsikringen i Europeiske, jf. FSN-3702.

Selskapet anfører at sikrede etter fal. § 8-1 fjerde ledd mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. I teorien er det antatt at "selskap" omfatter heleid datterselskap, som er tilfellet her, og svik under motorvognforsikringen medfører at sikrede heller ikke vil få utbetalt noe under reiseforsikringen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Saken reiser flere spørsmål. Nemnda ser først på spørsmålet om selskapet kan avslå kravet på grunnlag av fal. § 8-1 fjerde ledd.

Ifølge fal. § 8-1 fjerde ledd er selskapet ikke ansvarlig dersom sikrede bevisst gir gale opplysninger under skadeoppgjøret som sikrede forsto eller måtte forstå kunne føre til et bedre erstatningsoppgjør enn han hadde krav på.

Nemnda legger etter den fremlagte dokumentasjonen til grunn at bilen på tyveritidspunktet hadde en kilometerstand på 146.455 km, mens sikrede opplyste om 128.000 km i skademeldingen. Det er derfor gitt uriktige opplysninger om kilometerstanden i skademeldingen. Sikrede anfører at opplysningen i skademeldingen om kilometerstand på 128.000 km ble gitt etter hukommelsen og tidligere opplysninger om kjørelengde siden bilen var stjålet, og at de gale opplysningene derfor ikke er gitt bevisst. Nemnda mener det må presumeres at sikrede var kjent med kilometerstanden, særlig ved et såpass betydelig avvik som i foreliggende tilfelle, jf. for så vidt FinKN-2010-117. Selv om forskjellen i den saken var 66.000 km, er en forskjell på ca. 20.000 km så betydelig at det ikke kan forklares med hukommelsessvikt. Det fremkom også på sikredes eget bilde fra dashbordet at kilometerstanden var langt over 128.000. Det er i så fall vanskelig å se noen annen grunn til at sikrede skulle gi gale opplysninger enn at han ønsket å oppnå en erstatning han ikke hadde krav på. Takstmannen har anslått at forskjellen i kilometerstand vil utgjøre en verdidifferanse for den aktuelle bilen på ca. kr 30-40 000.

Det følger videre av § 8-1 fjerde ledd at sikrede mister ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. I utgangspunktet må hvert selskap vurderes for seg. Reiseforsikringsselskapet er imidlertid et heleid datterselskap av bilforsikringsselskapet, og formuleringen "selskapet" er vid nok til å inkludere selskapet og dets heleide datterselskaper. Nemnda mener derfor selskapet også må kunne påberope seg ansvarsfrihet i forhold til kravet mot reiseforsikringen.

Det er etter dette ikke grunn til å gå inn på spørsmålet om svik ved tegning eller risikoendring, jf. fal. § 4-7.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).